

Ku, klima og det større bærekraftperspektivet

Bærekraft er mer enn bare klimagassutslipp, og det er viktig å ta hensyn til alle aspekter når vi skal vurdere om noe er bærekraftig.

Den største kilden til klimautslipp hos Gilde er knyttet til biologiske prosesser fra storfekjøttproduksjon.

Metanutslippet fra rap og promp bidrar negativt på klima, men det ikke mange vet er at storfe gjennom beite bidrar positivt på natur ved å bidra til biologisk mangfold og holde natur- og kulturlandskapet i hevd. Storfe på beite er en viktig del av et bærekraftig norsk matsystem, som tar utgangspunkt i det ressursgrunnlaget vi har her til lands; store og gode beitearealer som kun kan utnyttes av drøvtyggere.

Selv om vi også i Norge har blant verdens mest klimavennlige kuer er det på ingen måte en hvilepute, og vi deltar i mye spennende forskning som ser på hvordan vi kan redusere metanutslippene.

Metanutslipp fra kua – Norge har blant de laveste utslippene i verden

Metanutslippet fra rap og promp er noe de fleste kjenner til, men det som kanskje ikke er like kjent, er hvor store forskjeller det kan være på utslipp fra tilsynelatende like dyr. Fra gård til gård, og ikke minst fra land til land.

I Norge har vi avlet frem den unike kombikua, som betyr at samme kua gir både melk og kjøtt, og hele 70% av storfekjøttet til Gilde kommer fra kombikua. På denne måten får vi lavere klimagassutslipp og bedre ressursutnyttelse.

At norsk husdyrproduksjon er verdensledende er blant annet pga kombikua, men også at dyrene er friske, beitende og grasfôret.

Sist men ikke minst: norsk kjøtt er kortreist for oss som bor i Norge, og blir ikke fraktet «verden rundt».

Ku på beite – bidrar positivt til natur og biologisk mangfold

Norske bønder driver aktiv «landskapspleie», og beitedyrene holder natur- og kulturlandskapet i hevd. Et levende og levedyktig norsk landbruk med en blanding av små og store gårdsbruk gjør at vi i landet vårt har grønne dalsider, fjorder og lever omkranset av åker, eng og gårder. Rett og slett det som gjør Norge til det postkortlandet det er.

Naturens mangfold og velfungerende økosystemer er en forutsetning for grunnleggende behov som ren luft og vann, samt næringsrik jord til å dyrke mat. Selv om Norge er blant landene med mest intakt natur, viser naturindeksen at naturmangfoldet vårt er betydelig redusert som følge av menneskelig aktivitet. Rødlista, som er en oversikt over truet natur, viser at 24% av de rødlistede plante- og dyreartene avhengige av beitedyr. På denne måten er storfe på beite viktig for å opprettholde biologisk mangfold, og beitedyrene er en del av løsningen.

Ku på beite – optimalt beite kan gi et positivt klimabidrag i form av karbonbinding

Alle vet at drøvtyggere slipper ut metan. Men det mange ikke vet er at beitedyra også bidrar til å binde karbon. Naturen og landbruket driver karbonfangst og lagring i stor skala, og rundt en fjerdedel av menneskelige CO₂-utslipp tas opp av planter og på landjorda. Beitedyr gir dypere røtter i graset og dermed økt aktivitet i jorda helt ned til 1 meters dybde. Det fører også til økt karbonlager i jord. Optimalt beite kan dermed føre til et positivt klimabidrag fra drøvtyggerne i form av karbonbinding.

Gilde med Nortura deltar i flere forskningsprosjekter som ser på hvordan karbonlagringspotensialet fra jordbruket kan dokumenteres og økes. For å få et riktig bilde av vårt samlede klimaavtrykk, må det dokumenteres bedre i hvor stor grad jordbruket i dag fanger karbon. I tillegg vil bedre jordbruksmetoder knyttet til gras, eng og beite kunne øke bindingen av karbon i jorda. Dette vil ikke bare vil ha en positiv klimaeffekt, men også være fordelaktig for å opprettholde gode avlinger.

Flere lovende forskningsprosjekter der målet er å redusere metan, og vi ser konturene av løsninger for 30% reduksjon av metanutslipp innen 2030

Gilde med Nortura deltar i flere lovende forskningsprosjekter der målet er å redusere vårt metanutslipp;

- Avl som over tid vil gi mer ressurseffektive kuer som slipper ut mindre metan.
- Fôr med tilsetningsstoffer som har en metan-hemmende effekt hos dyret.
- Metanfangstteknologi som fanger opp metan fra fjøstak og omdanner det til klimavennlig energi som bonden vil kunne bruke til drift.
- Klimakalkulator som gir bonden oversikt over utslipp og hvilke muligheter som finnes både for å redusere utslipp og binde karbon på gårdsnivå. Les mer her

Likevel: Metanutslipp er et resultat av biologiske prosesser, og i husdyrproduksjon vil det derfor alltid være

utslipp av denne klimagassen.

Noen av våre mål mot 2030

- Vi skal opprettholde og øke andelen husdyr på beite, med riktig beitetrykk og optimal sammensetning av dyreslag, i områder hvor dette er en naturlig del av ressursgrunnlaget, og der gjengroing av verdifullt kulturlandskap truer utrydningstruede plante- og dyrearter.
- Vi skal være pådriver for å utvikle og gjennomføre tiltak som fremmer naturmangfold i vår verdikjede i områder hvor jordbruk har en negativ påvirkning på natur og naturmangfold.
- Vi skal fremme bruken av ny teknologi (f.eks. for tidlig varsler av skadeinsekter og andre organismer) presisjonsteknologi og andre virkemidler som bidrar til at våre produsenter reduserer bruken av plantevernmidler og unngår overforbruk av gjødsel og avrenning av næringsstoffer.

Les også

Landbrukets klimakalkulator

Artikkel

Sirkulærøkonomi

Konsept

Fabrikker, transport og fornybare ressenser

Artikkel

Matsvinn

Artikkel